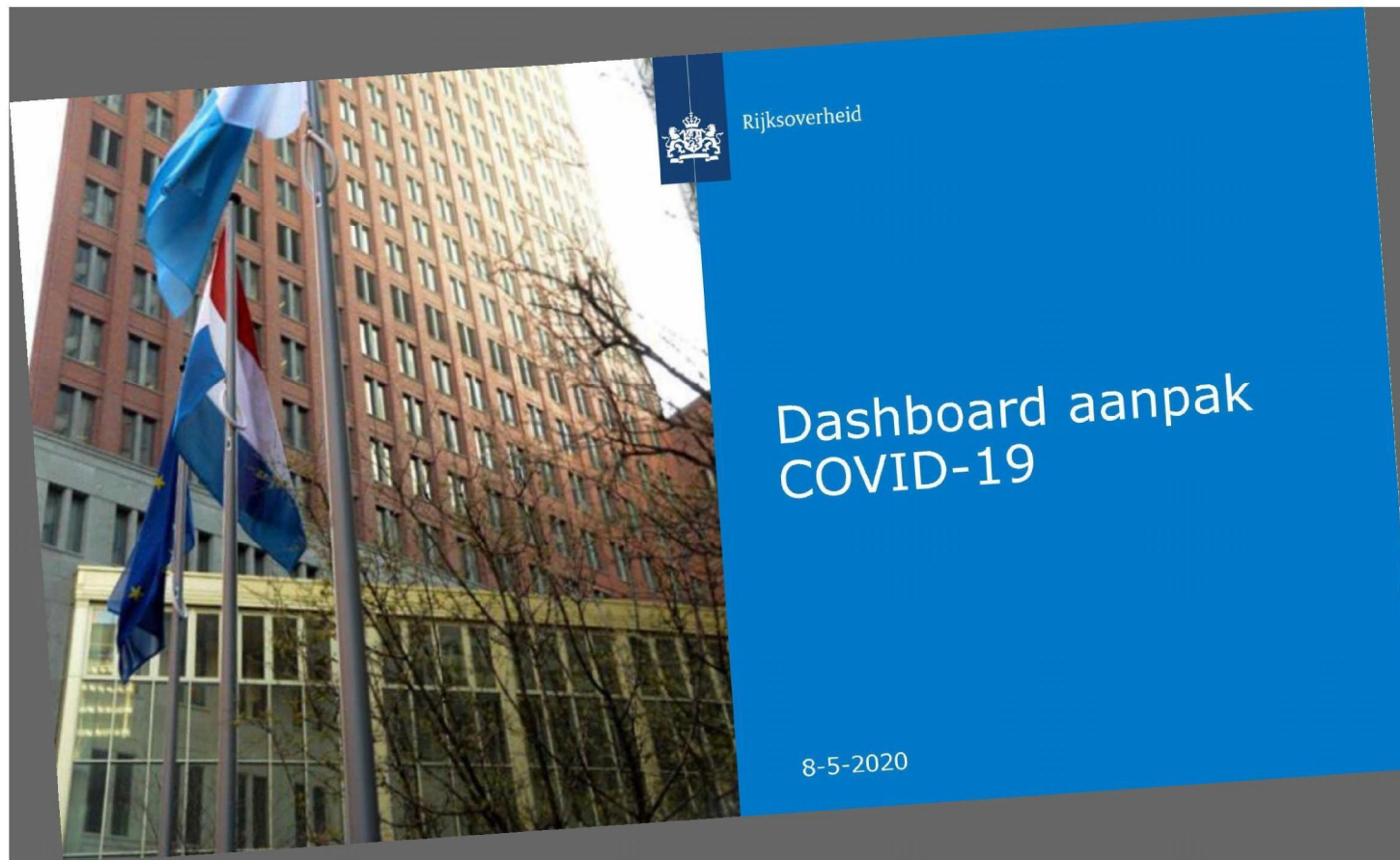

Dashboard COVID-19

Samenvatting – status 8 mei

Maximaal controleren	
Capaciteiten toereikend?	Capaciteit is zorgelijk, maar trend is positief.
Totaal aantal positief geteste mensen	42.093 (+319)
IC-bedden bezet coronapatiënten	584 (-42) (7 mei)
Aantal personen overleden	5.359 (+71)
Beschikbaarheid zorgpersoneel	Daling IC-capaciteit wordt ingevuld door opgeschaalde non-COVID zorg (LCPS).
Beschikbaarheid hulpmiddelen	In persconferentie gemeld dat er voldoende materiaal voor zorgpersoneel is.
Testcapaciteit	In persconferentie aangekondigd dat in juni alle NL'ers getest kunnen worden.

Zorg voor kwetsbare personen	
Beperken fysieke en sociale contacten	Ziekteverzuim is verhoogd, maar daalt
Voldoende opvang kwetsbare personen	Voldoende capaciteit
Adviseren maatregelen personeel en mensen buiten ziekenhuis	
Oproepen om naar elkaar om te zien, zeker naar kwetsbare mensen	

Continuïteit vitale processen en samenleving	
Status continuïteit vitale processen	Personeel en middelen beschikbaar waardoor primaire proces goed kan functioneren.
Status continuïteit cruciale processen	Personeel en middelen beschikbaar waardoor primaire proces goed kan functioneren.

Duiding sociaaleconomische situatie	
Ontwikkelingen economie	De beschikbare data duidt op een ongekend sterke krimp in 2020. De kans op een snel herstel (V-vormig) lijkt kleiner geworden. Dit komt mede omdat de verwachting is (o.a. van IMF, EC) dat de wereldhandel zwaar geraakt zal worden (>-10%), en niet in een jaar zal herstellen. Ook zijn er zorgen dat het virus herhaaldelijk de kop op kan steken na de eerste uitbraak.
Ontwikkelingen arbeidsmarkt	Het aantal WW-toekenningen wijst op een grote dip in april, hoewel er geen grote effecten waren in maart. Personen met een zwakke arbeidsmarktpositie, o.a. flexers en bepaalde zzp'ers, zullen de grootste klappen vangen.
Voortgang sociaaleconomische maatregelen	Er wordt flink gebruik gemaakt van het noodpakket.
Effecten maatregelen	Een voorzichtige conclusie is dat de noodmaatregelen het tempo van economische verslechtering doen afvlakken.

Caribische delen van het Koninkrijk	BES	CAS
Maximaal controleren		
Continuïteit vitale processen en samenleving		
Zorg voor kwetsbare personen		
Financieel/economisch		
Bijstandsverzoeken		

Legenda	
	Toereikend
	Aandachtspunt
	Zorgwekkend

Dashboard COVID-19

Samenvatting – status 8 mei

Maatschappelijke effecten	
Draagvlak voor aanpak/maatregelen	- Stapsgewijze implementatie van 'nieuwe normaal' gaat gepaard met onzekerheid en discussie en kan leiden tot sterke gevoelens van ongelijkheid. Wankel evenwicht verlengen maatregelen of juist versopen: risico op groeiende ontevredenheid samenleving en afname draagvlak versus situatie waarin burgers grenzen van maatregelen verder gaan opzoeken bij te grote versoepeling. - Brancheorganisaties reageren van 'ongelooflijk blij' (kappers) tot 'onacceptabel' (fitnessbranche) en 'verbijsterd' (sauna's). Ondernemers zijn blij met het geboden perspectief, maar voor sectoren die moeten wachten komt de klap hard aan. - Vanuit de horecasector wordt wisselend gereageerd. Bioscopen, theaters en concertpodia noemen de regels 'onuitvoerbaar', met name de 30-persoon-regel. De meeste branches benadrukken dat aanvullende steunmaatregelen nodig blijven. - Werkgeversorganisaties zijn blij met de beginnende opstart van de economie, maar roepen het kabinet wel op om snel verduidelijking te geven over een nieuw pakket aan steunmaatregelen.
Naleving	- Vergeleken met een paar weken geleden lijken burgers het minder nauw te nemen met maatregelen. - In de winkelcentra van diverse steden is het een stuk drukker in het weekend dan enkele weken terug
Handhaafbaarheid	De stapsgewijze overgang naar het nieuwe normaal en de heropening van winkels en lokale contactberoepen kan leiden tot meer druk op handhaving
Signalen van maatschappelijke onrust /openbare ordeproblemen	- Aanhoudende berichten over tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) in frontlinie-beroepen; de discussie heerst of er voldoende PBM zijn als mensen buiten de zorg deze ook moeten gaan dragen (contactberoepen, OV). - Signalen van agressie in OV (bekogelde bussen die passagiers (moeten) leten staan
Impact van maatregelen op de samenleving	- Bewaren van afstand mogelijk complexer na stapsgewijze heropening; de stapsgewijze overgang naar het nieuwe normaal en de heropening van winkels en lokale contactberoepen zal drukte in de openbare ruimte mogelijk toenemen. - Hernieuwde aandacht voor sterk oplopende achterstanden reguliere zorg leidend tot additionele sterfgevallen (schaduwcrisis).
Neveneffecten van de maatregelen	- Aanhoudende zorgen over diverse schaduwcrises (economie, zorg, onderwijs) - Het drukkend effect op criminaliteit van corona lijkt voorbij – bijna weer gewone getallen

(10)(2a)

Maximaal controleren

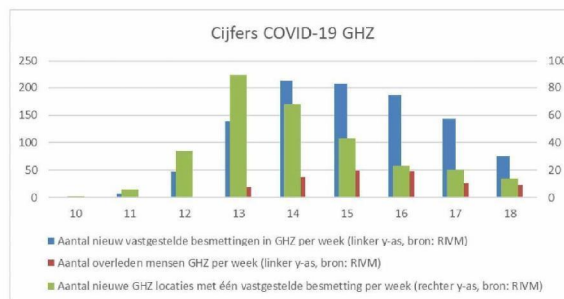
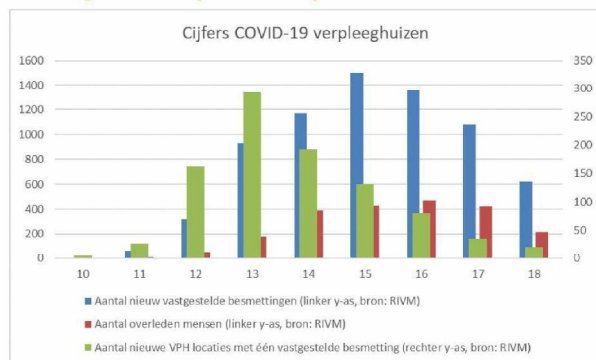

Cijfers	Di 28 apr	Woe 29 apr	Don 30 apr	Vr 1 mei	Zat 2 mei	Zon 3 mei	Ma 4 mei	Di 5 mei	Wo 6 mei	Do 7 mei	Vr 8 mei	Toelichting
Capaciteiten toereikend?												- NVIC geeft in de media aan dat de grens van IC-capaciteit rond de 2500 zit in verband met beschikbaarheid zorg-personeel - Daling IC-capaciteit wordt ingevuld door opgeschaalde non-COVID zorg (LCPS).
Totaal aantal positief geteste mensen	38.416 (+171)	38.802 (+386)	39.316 (+514)	39.791 (+475)	40.236 (+445)	40.571 (+335)	40.770 (+199)	41.087 (+317)	41.319 (+232)	41.774 (+445)	42.093 (+319)	
Ziekenhuisopname	10.609 (+88)	10.685 (+76)	10.769 (+84)	10.854 (+85)	10.951 (+97)	10.995 (44)	11.037 (+42)	11.126 (+89)	11.153 (+27)	11.192 (+39)	10.592 (+35)	
Totaal aantal IC-bedden	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	
IC-bedden niet bezet	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	
IC-bedden bezet coronapatiënten	861 (-44) (LCPS)	804 (-57) (LCPS)	783 (-21) (LCPS)	735 (-48) (LCPS)	708 (-27) (LCPS)	688 (-20) LCPS	683 (-5) (LCPS)	644 (-39) (LCPS)	628 (-16) (LCPS)	584 (-42) (LCPS)	n.n.b	
IC-bedden bezet overige patiënten	399 (LCPS)	431 (LCPS)	432 (LCPS)	426 (LCPS)	418 (LCPS)	382 (LCPS)	377 (LCPS)	394 (+17) (LCPS)	397 (+3) (LCPS)	440 (+43) (LCPS)	n.n.b	
Huidige IC-capaciteit												Capaciteit is zorgelijk, maar voor de komende dagen toereikend.
Aantal personen overleden	4.566 (+48)	4.711 (+145)	4.795 (+84)	4.893 (+98)	4.987 (+94)	5.056 (+69)	5.082 (+26)	5.168 (+86)	5.204 (+36)	5.288 (+84)	5.359 (+71)	
Aantal coronapatiënten ontslagen												

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 1: Beperken fysieke en sociale contacten

	Peildatum 4 mei	Bron	VPH	GHZ
Verdenking van besmetting		EPD's	4.234	999
Bevestigde besmettingen op basis van test		RIVM	7.087	1023
Waarvan als overleden geregistreerd		RIVM	2.164	204
Aantal locaties met minimaal 1 bevestigde COVID-besmetting		RIVM	948	299
% locaties met minimaal 1 bevestigde COVID-besmetting		RIVM	38%	12%

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 1: Beperken fysieke en sociale contacten – ontwikkeling ziektemeldingen

Ontwikkelingen ziektemeldingen	Week 9	Week 10	Week 11	Week 12	Week 13	Week 14	Week 15	Week 16	Week 17
Resultaten VVT									
Ziekmeldingen	2,31%	2,97%	3,66%	4,01%	3,19%	2,69%	2,36%	1,98%	1,64%
Betermeldingen	-2,24%	-2,68%	-2,67%	-3,05%	-3,20%	-2,99%	-2,48%	-2,13%	-1,94%
Saldo ziek en beter	0,07%	0,28%	0,99%	0,96%	0,00%	-0,29%	-0,12%	-0,15%	-0,30%
Resultaten GHZ									
Ziekmeldingen	2,15%	2,78%	3,60%	3,67%	2,40%	1,82%	1,31%	1,09%	0,93%
Betermeldingen	-2,04%	-2,51%	-2,58%	-2,49%	-2,85%	-2,50%	-1,82%	-1,38%	-1,25%
Saldo ziek en beter	0,12%	0,26%	1,02%	1,18%	-0,44%	-0,69%	-0,51%	-0,28%	-0,32%
Resultaten ZKH									
Ziekmeldingen	2,59%	3,20%	4,20%	3,96%	2,54%	2,06%	1,72%	1,46%	1,36%
Betermeldingen	-2,42%	-3,18%	-3,15%	-3,17%	-2,89%	-2,55%	-2,16%	-1,77%	-1,66%
Saldo Ziek en Beter	0,17%	0,02%	1,05%	0,79%	-0,35%	-0,49%	-0,44%	-0,31%	-0,29%
Resultaten GGZ									
Ziekmeldingen		3,44%	4,52%	3,87%	2,28%	1,40%			
Betermeldingen		-3,05%	-3,44%	-3,15%	-2,84%	-2,15%			
Saldo Ziek en Beter		0,39%	1,08%	0,72%	-0,56%	-0,75%			

8-5-2020

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 2: Zorgcontinuïteit en voldoende opvang van kwetsbare personen

	20 apr	23 apr	28-apr
Capaciteit van niet-ziekenhuisbedden			
Totaal	7.038	7.540	6.067
Maximale opschaling	3.832	3.634	3.050
Vrij	1.986	2.858	2.171
Bezet	1.220	1.048	846

	Bron	Week 17	Week 18
Kwetsbare groepen in beeld			
<i>Mensen in huiselijk geweld situaties</i>			
- Meldingen huiselijk geweld politie	Nationale Politie	1.178	1.308
- Doormelding Veilig Thuis door politie	Nationale Politie	1.207	1.546
- Opgelegde tijdelijke huisverboden	Gemeenten	61	63
<i>Mensen met bestaande psychische / sociale kwetsbaarheid en risico op ontregeling</i>			
- acute dwangopname	Gemeenten	185	197
- contacten over suicidaliteit	113	1.874	1.735
- suïcidepogingen gemeld bij de politie	Nationale Politie	124	103
- melding zelfdoding	Nationale Politie		26
- melding verward gedrag bij politie	Nationale Politie	2.090	2.194
<i>Mensen met bestaande psychische / sociale kwetsbaarheid zonder zorg en/of zonder dak/thuis</i>			
- melding overlast dakloos persoon	Nationale Politie	556	593
- meldingen verward gedrag/overlast			

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 2: Zorgcontinuïteit en voldoende opvang van kwetsbare personen

	Wie	Toelichting
Kwetsbare groepen en voortgang maatregelen		
Dak- en thuislozen	VWS	Gemeenten hebben vrijdag 27 maart jl. een richtlijn voor de opvang van dak- en thuisloze mensen ontvangen waarin staat waar de hulp en ondersteuning minimaal aan moet voldoen. De implementatie van de richtlijn verloopt over het algemeen goed. Er zijn al veel goede voorbeelden in het land zichtbaar.
GGZ-cliënten	VWS	Richtlijnen zijn gemaakt en worden nog getoetst door het RIVM. Inzet om na Pasen de Richtlijnen definitief te verspreiden en te implementeren.
Mantelzorgers	VWS	Richtlijnen zijn getoetst door het RIVM. Richtlijnen worden gereed gemaakt voor publicatie/zijn gepubliceerd.
Mensen voor wie dagbesteding wegvalt	VWS	Richtlijnen zijn getoetst door het RIVM. Richtlijnen worden gereed gemaakt voor publicatie/zijn gepubliceerd.
Kwetsbare jeugd	VWS/OCW/SZW/JenV	
Kwetsbare jongeren	VWS/OCW/SZW/JenV	
Prostituees	J&V/SZW/VWS	De uitvoering van de maatregelen verloopt volgens plan.
Mensen die afhankelijk zijn van rechtsbijstand	J&V	
Slachtoffers van mensenhandel	J&V	
Mensen met verward gedrag/psychische stoornissen	J&V/VWS	
Slachtoffers van huiselijk geweld	VWS/JenV	
Mensen die afhankelijk zijn van betalen met contant geld	Fin	
Gedetineerden en forensische zorg	J&V	

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 3: adviseren maatregelen voor personeel en mensen buiten het ziekenhuis

Stand 1 april 2020	Instructie PBM	Instructie tests	Vraag en aanbod in kaart brengen – op termijn
Algemeen			Richtlijnen en instructies zijn gereed.
Verpleeghuiszorg			
Gehandicaptenzorg			
Wijkverpleging/thuiszorg			
Jeugdzorg			
GGZ			
Overig			

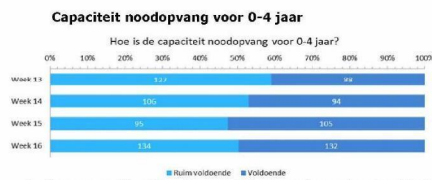
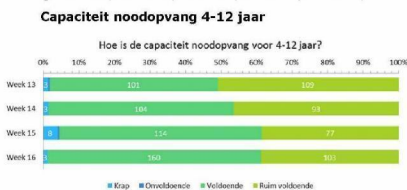
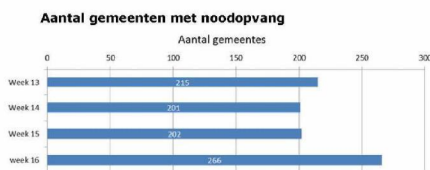
Continuïteit samenleving COVID-19 - Vitale en cruciale processen

Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces	Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces	Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces	Cruciaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces
Landelijk transport en distributie elektriciteit (A)			Plaats- en tijdsbepaling middels GNSS (B)			Grootschalige productie/verwerking en/of opslag (petro)chemische stoffen (B)			Zorg, Jeugdhulp en (Maatschappelijke) Ondersteuning		
Regionale distributie elektriciteit (B)			Drinkwater-voorziening (A)			Opslag, productie en verwerking nucleair materiaal (A)			Leraren en personeel benodigd op school		
Gasproductie, landelijk transport en distributie gas (A)			Keren en beheeren waterkwantiteit (A)			Toonbankbetalingsovereenkomst (B)			Openbaar vervoer		
Regionale distributie gas (B)			Vlucht- en vliegtuigafhandeling (B)			Massaal giraal betalingsverkeer (B)			Voedselketen		
Olievoorziening (A)			Scheepvaartafwikkeling (B)			Hoogwaardig betalingsverkeer tussen banken (B)			Transport van brandstoffen		
Internet en datadiensten (B)			Vervoer van personen en goederen over (hoofd)spoorweginfrastructuur (B)			Effectenverkeer (B)			Inzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater		
Internet-toegang en dataverkeer (B)			Vervoer over (hoofd)wegennet (B)			Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en C2000 (B)			Inzamelen, transporteren en verwerken van afvalstoffen		
Spraakdienst en SMS* (B)			Basiregistraties personen en organisaties (B)			Inzet politie (B)			Kinderopvang		
Interconnectiviteit (transactie-infrastructuur voor informatie uit basiregistraties) (B)			Elektronisch berichtenverkeer en informatieoverschrijving aan burgers (B)			Inzet defensie (B)			Media en communicatie		
						Identificatie en authenticatie van burgers en bedrijven (B)			Continuïteit hulpverleningsdiensten		
									Noodzakelijke overheidsprocessen		

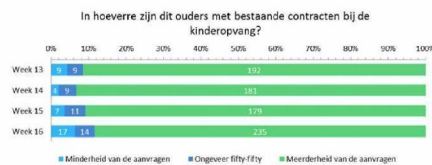
8-5-2020

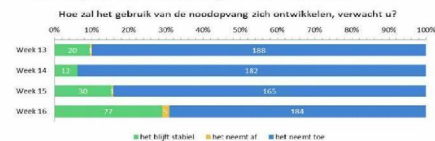
Continuïteit samenleving COVID-19 – Noodopvang onderwijsinstellingen

In hoeverre zijn dit ouders met bestaande contracten kinderopvang?

Hoe zal gebruik noodopvang zich ontwikkelen?

Update ten opzichte van vorige week

- Nieuwe slides: 24 (woningmarkt), 28 (sectorale analyse arbeidsmarkt), 31 (bijstand) en 33 (analyse gewerkte uren).
- Update slides: 14, 15, 16, 19, 20, 21, 39, 40 en 41.

Belangrijkste cijfers (eerste realisaties)

- **De eerste internationale bbp-cijfers voor het 1e kwartaal zijn binnen en duiden op extreme min in 2e kwartaal.** Het negatieve effect van twee weken corona is al zeer groot (-3,8%), en overtreft voor EU-landen al het effect van de financiële crash van 2008. Verschillende analisten verwachten voor EU ruim 15-20% krimp in 2020K2.
- Het **consumentenvertrouwen en het producentenvertrouwen is nog nooit zo sterk gedaald** en historisch pessimistisch over de komende 12 maanden.
- Het **aantal gewerkte uren per week is eind maart fors gedaald** met 11% bij werknemers en 23% bij zelfstandigen.
- Het **aantal WW-uitkeringen** is met name gestegen in de horeca en catering (+224%), bij uitzendbedrijven (+143%), in de cultuursector (+94%) en onder jongeren van 15-25 jaar (+185%).
- Hoewel het aantal binnengekomen aanvragen voor de NOW afneemt, ligt **het gebruik van de verschillende regelingen hoog**. Zo zijn er ondertussen bijna 120 duizend aanvragen NOW en 150 duizend aanvragen voor de TOGS.

Kengetallen economie – Leading indicatoren

Indicatoren	Was	Huidig	Prognose	Toelichting
AEX-Index	629 (19 feb) 460 (27 mrt) 504 (7 april)	519 op 8 mei	Na een dal van 404 punten lijkt de AEX wat te herstellen. De markt lijkt een recessie al wat te hebben ingeprijsd	De aandelenmarkt reageert ook sterk op beleid van centrale banken die momenteel flink verruimen.
Faillissementen (incl. eenmanszaken)	321 (feb '20) 326 (mrt) 47 (W13) 74 (W14) 97 (W15) 65 (W17)	112 (W17, 20-24 apr) 348 (afgelopen 4 weken) 108 (W18 24-30 apr)	Een stijging tov vorige week, vermoedelijk wordt sterke toename pas zichtbaar in de cijfers van april/mei	De stijging in de industrie valt op. In deze branche gingen 12 bedrijven failliet ipv 5 gemiddeld in een week. Tussen de aanvraag en het uitspreken van een faillissement kunnen enkele weken zitten. Bron: CBS.
Autoverkopen	33 duizend april 2019	15 duizend (april 2020) – 53% op jaarbasis	Zal zeer sterk dalen tov 2019	Gemiddelde prijs per verkochte auto is ^{(10)(2a)} en in 1 maand dus al omzetverlies van ^{(10)(2b)} . Bron: BOVAG/RVO
Inschrijvingen en opheffingen Kamer van Koophandel	Week 6 maart: 6086 inschrijvingen 2763 opheffingen	Week 18 -24 t/m 30 april: 4085 inschrijvingen 2370 opheffingen	Inschrijvingen gaan dalen en opheffingen toenemen	Bron: (KvK)
Betalingsverkeer: pin-transacties	105 mln (W11) 105 mln (W12) 80 mln (W13) 80 mln (W14) 78 mln (W16)	Aantal pin-betalingen: 94 mln (W17)	Recent weer wat herstel , vraag is in hoeverre het lager zal liggen door voor coronatijd.	Na een lichte daling is er herstel, zo ook 50% (j-o-j) meer betalingen met iDeal Bron: BVN.

Kengetallen economie – Reguliere indicatoren

*Deze tabel is samengesteld uit de indicatoren die al beschikbaar zijn, of de komende 3 weken gepubliceerd worden.

Indicatoren	Was	Huidig	Prognose	Toelichting
Consumentenvertrouwen	-2 (feb) -2 (mrt)	-22 in april	Zal laag blijven, en mogelijk verder wegzakken (laagste punt ooit was in maart 2013 met -41)	Dit is de grootste daling ooit, maar niet de laagste stand ooit. Over de economische situatie in de komende 12 maanden is men nog nooit zo negatief geweest. Ook de koopbereidheid kreeg een flinke klap, maar ligt voorlopig nog boven de niveaus uit de Eurocrisis. (CBS)
Producentenvertrouwen	3,7 (feb '20) 0,2 (mrt '20)	-28,7 in april	Zal (zeer) laag blijven	Dit is de grootste daling ooit. Voor het eerst na september 2014 hebben negatief gestemde ondernemers de overhand. Het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar is 0,8. (CBS)
Aantal werkenden (x1000)	9 057 (feb)	9 040 (mrt)	Zal verder wegzakken	De daling met 17 duizend personen (0,2%) ten opzichte van februari is de grootste sinds 2014. Doordat tegelijkertijd personen zich terugtrokken van de arbeidsmarkt bleef de werkloosheid echter stabiel op 2,9% (CBS)
Bbp-groei (k-o-k)	K3 2019: 0,4% K4 2019: 0,4%	15 mei is de groei voor K1 2020 beschikbaar	Vooraf voor K2 wordt een forse daling met 10-20% verwacht.	
Afzetprijzen industrie (j-o-j)	2,2% (jan) 0,9% (feb)	-3,8% (mrt)		De olieprijs lag in maart bijna 48 procent lager dan een jaar eerder. De ontwikkeling van de afzetprijzen in de industrie hangt sterk samen met de olieprijs. Producten van de aardolie-industrie waren in maart 41,5 procent goedkoper. (CBS)
Dagproductie industrie (j-o-j)	0,9% (jan) -1,3% (feb)	-2,5% (mrt)	Zal verder afnemen in april	In de meeste bedrijfsklassen van de industrie lag de productie lager. De productie van de transportmiddelenindustrie kromp het hardst. De machine-industrie groeide daarentegen. (CBS)
Uitvoer (j-o-j)	3,9 (jan) 3,3% (feb)	15 mei is het cijfer voor maart bekend	Gaat dalen	

Liquiditeitsproblemen voor een groeiende groep ondernemers

Maatregelen	Totale aantallen	Totaal bedragen	Prognose
Uitstel aflossing bij banken	103.000 (1 mei)	(10)/(2b) (1 mei)	Zal toenemen
Lening en kredietruimte bij banken	6069 bedrijven (zonder overheidsgarantie) (1 mei)	(10)/(2b) (1 mei)	Zal toenemen
Aanvragen belastinguitstel bij Belastingdienst	81.500 ondernemers	(10)/(2b) (8 mei)	De inschatting is dat mogelijk enkele honderdduizenden ondernemingen hiervan gebruik zullen gaan maken

Actuele onderzoeken (I) – stevige economische krimp verwacht

- Verschillende instanties hebben ramingen gegeven voor de economische groei. De omvang loopt uiteen, **maar er is consensus dat de Nederlandse economie een stevige krimp staat te wachten in 2020.**
- **Het CPB** publiceerde in maart 4 scenario's. De economie krimpt in 2020 met 1,2% tot 7,7% in het zwaarste scenario.
- **De Commissie** verwacht dat de Nederlandse economie dit jaar krimpt met 6,8% en in 2021 weer met 5% groeit.
- **Het IMF** (april 2020) verwacht dat de NLse economie in 2020 circa 7,5% zal krimpen, en een groei van 3% in 2021.
- De economische bureaus van **de Rabobank en ING** gaan ook uit van een forse krimp in 2020. ING verwacht een krimp van 6 tot 8 procent als het virus snel onder controle komt (wat zeer onzeker is). Rabobank verwacht in hun basisscenario een krimp van 5%.

Actuele onderzoeken (II) – eerste uitingen stevige krimp

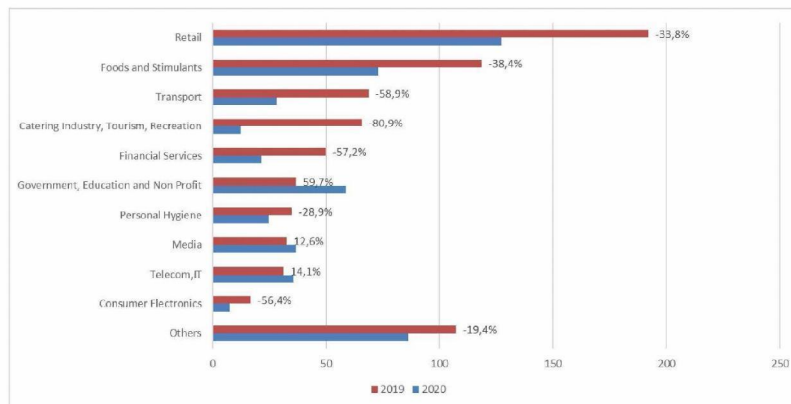
- **Het Nibud** onderzocht de inkomensterugval. **Bijna 20% van de Nederlanders** **ervaarde in maart een inkomensterugval als gevolg van de coronacrisis**. 21% verwacht die ook in april. Onder hen zijn met name jongeren, zelfstandigen en flexwerkers.
- **Omzetsdalingen** van meer dan 20% traden in april op bij circa 2/3 van de branches. Bron: VNO-NCW ([link](#)) (25 april)
- **Dekkingsgraad van pensioenfondsen** is in maart verder gedaald naar 89,6%. In februari was de dekkingsgraad nog 96%. Bron: DNB ([link](#)) (29 april)
- **De bezettingsgraad van de industrie** was in april op het laagste niveau ooit gemeten (74,2%). Dat is lager dan het vorige dieptepunt in april 2009 (74,4%) en ruim lager dan in januari 2020 (82,7%)*. De daling van april t.o.v. januari 2020 (-10,3%) is bovendien met grote afstand de grootste daling ooit gemeten binnen een kwartaal (in april 2009 was de daling -3,0%). De productiedaling in de dienstensector was nog groter: -15,2%-punt (van 78,3% naar 66,4%). Bron: CBS ([link](#)) (29 april)

* Seizoensinvloeden zijn beperkt. De industrie vertoont maar zeer zelden een bezettingsgraad hoger dan ca. 85%.
 8-5-2020 Ook in hoogconjunctuur zijn er bedrijven die niet de volledige capaciteit benutten. 18

Actuele onderzoeken (III) – Daling advertentieuitgaven vanwege negatieve verwachtingen behalve bij de overheid

Advertentieuitgaven (van Nielsen) in miljoenen euro's vergelijking 2019 en weken coronacrisis 2020 (data tot 7 mei). 7 uit 10 categorieën dalen.

8-5-2020

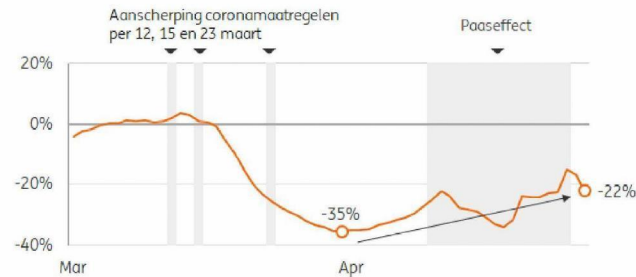
Source: Nielsen Ad Intel (TV + Radio + Newspapers), Gross Ad Spend in € mln., Pre-COVID = Weeks 1-11 // Post-COVID = Week 12 until last available

Actuele onderzoeken (IV) - pintransacties nemen weer toe

Totaal aantal pinbetalingen laat verbetering zien

Aantal pinbetalingen als 7-dgs voortschr. som, verandering tov jaar eerder, gecorrigeerd voor trend

Laatste datapunt: maandag 27 april 2020
Bron: ING

Na het dieptepunt (-35%, eind maart) is **het aantal pinbetaling enigszins hersteld** (-22%, nu).

De **totale waarde** van de pinbetaling lag in april **18% lager** dan een jaar eerder.

Grootste dalers waren de categorieën vrijetijdsbesteding buitenshuis (-67%) en uiterlijk (-64%)

Bron: [ING](#)

Het aantal pinbetalingen, IDEAL uitgaven en contante geldopnames zijn van 6 april naar 20 april gestegen.

Bron: [NVB](#)

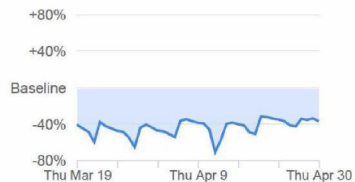
Actuele onderzoeken (V) - na forse afname verplaatsingen afvlakking

Bewegingen op basis van locatiedata van google (tot 30 april)

Daling in het weekend van 12 April vanwege het Paasweekend

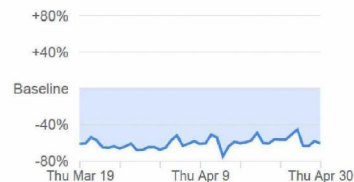
Retail en recreatie
(bijv. winkelcentra
en cafés)

-37%

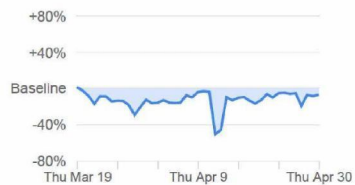
Plaatsen van
vervoer
(bijv stations)

-60%

Boodschappen en
drogisterij

-7%

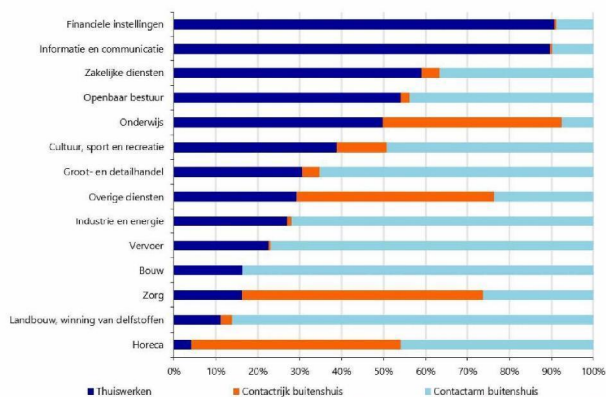
Naar het werk

-47%

Recente onderzoeken (I) – Bijna 15% van de banen kan *niet* op 1,5 m afstand

- Rabobank heeft geschat dat ruim 85% van de banen wel kan functioneren met 1,5m afstand tot anderen, waarvan 43%-punt geheel thuis.
- **15% van de banen kan dus *niet* werken met deze belemmering; daarmee zijn 1,3 mln banen tot het einde van de coronacrisis onzeker**
- Dit probleem speelt met name in de horeca, zorg en overige dienstverlening (zoals de kappersbranche).
- Het percentage banen is redelijk gelijk verdeeld over de veertig regio's.
- **Er is geen rekening gehouden met het effect van de anderhalvemeter economie op de productiviteit.**

Bron: [RaboResearch](#)

	Percentage banen	Percentage bruto toegevoegde waarde
Anderhalvemeter economie buitenshuilswerkend	46%	46%
Anderhalvemeter economie thuiswerkend	38%	43%
Totale anderhalvemeter economie	84%	89%

*Recente onderzoeken (II) - Forse klap verwacht in diverse sectoren;
o.a. landbouw, horeca, dienstensector (incl. verhuur) en cultuur*

2020	CEP	CPB-scenario			
		1	2	3	4
Toegevoegde waarde (%)					
A-U Alle economische activiteiten (BBP)	1,4	-1,2	-5,0	-7,7	-7,3
		Mutatie t.o.v. CEP, sectorraming Panteia			
A-U Alle economische activiteiten	1,4	-2,6	-6,4	-9,1	-8,7
A landbouw, bosbouw en visserij	0,9	-5,3	-9,7	-14,6	-16,1
B delfstoffenwinning	-11,6	-1,1	-0,6	-0,6	0
C industrie	1,4	-4,7	-7,8	-11,7	-13,3
D-E nutsbedrijven	-0,2	-0,1	-0,8	-0,8	-4,2
F bouw	-2,3	0	-1,4	-3,8	-3,5
G-I handel, vervoer en horeca	1,9	-5	-12,9	-16,6	-14,7
J informatie en communicatie	3,1	0	0	-0,5	-3,2
K financiële dienstverlening	-1,6	-0,3	-1,1	-7,3	-8,8
L verhuur en handel van onroerend goed	2,3	0	-2,8	-5,4	-5,2
M-N zakelijke diensten	1,9	-4	-11,7	-15	-13
O-P overheid	1,1	0	0	0	0
Q zorg	3,7	-1,4	2,1	2,4	3,4
R-U cultuur, recreatie en overige diensten	1,7	-13	-31,4	-33,4	-27,8

Bron: Panteia/CPB

23
8-5-2020

Recente onderzoeken (III) Terugval woningmarkt verwacht in tweede kwartaal

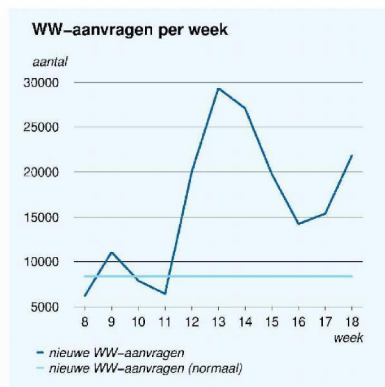
- **Realisaties nog positief over 2020K1** (NVM-cijfers en Kadaster/CBS): stabilisatie verkopen en stijgende huizenprijzen
- **Investerings in vastgoedbeleggingen in NL zijn in maart met 52% gedaald j-o-j.** Dit heeft vermoedelijk een neerwaarts effect op de huizenprijzen. Bron: Cushman & Wakefield ([link](#))
- **Vooruitzichten voor 2020K2 zijn negatief:**
 - De verkopen tussen 23 maart en 12 april zijn volgens gegevens van makelaars **gedaald met 43% j-o-j.** Bron: vastgoedadviseur Colliers International ([link](#))
 - Dit komt goed overeen met de schattingen in onderstaande tabel vanaf scenario 3 en 4.
- **Transacties komen dus vrijwel zeker flink in de min, huizenprijzen onzeker.** Zie eerste schattingen MinFin per CPB-scenario:

CPB-scenario	Huizenprijzen basispad tm 2021	Omslag door schok	Huizenprijzen na schok	Hh met restschuld (nu 4%), tot 2021K4	Omslag transacties door schok
3 maanden (s1)	12,0%	-1,3%	10,7%	2%	-4,7%***
6 maanden (s3)	12,0%	-17,8%	-5,8%	6%	-43,9%
12 maanden (s4)	12,0%	-27,4%	-15,4%	13%	-57,4%

Bron: FIN en restschuldschattingen DNB

Arbeidsmarkt (I) – Piek voorbij, maar WW-instroom blijft hoog

Het aantal WW-aanvragen **schoot omhoog in W12 (de eerste week met coronamaatregelen) en piekte in W13**. Na een daling van enkele weken, **steeg het aantal WW-aanvragen weer vanaf W16**. Het is te vroeg om te zeggen of deze stijging doorzet.

De **WW-aanvragen vertalen zich vertraagd door in WW-toekenningen**. De piek lag in W14 (220% hoger dan in W11). De afgelopen twee weken is steeg het aantal WW-toekenningen. **Het aantal WW-uitkeringen zal dus in april verder oplopen.**

Arbeidsmarkt (II) – WW-aanvragen, internationaal gezien, relatief laag

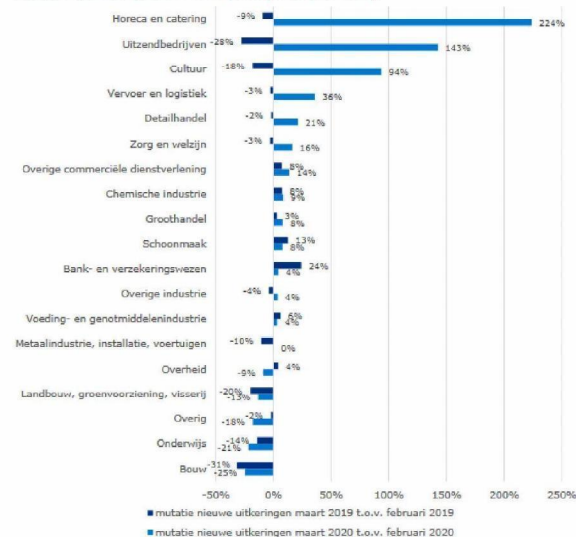
Land	Aantal en vergelijking met pre-coronacijfers
NL	Het aantal WW-aanvragen lag tijdens de piek in W13 (23 mrt – 29 mrt) op omstreeks 30.000 aanvragen, ongeveer drie keer hoger dan wat volgens het UWV normaal is, namelijk 8.300 aanvragen.

(10)(2a)

Arbeidsmarkt (III) - WW-uitkeringen vooral terecht bij...

Nieuwe WW-uitkeringen – maandmutaties naar sector
mutatie maart ten opzichte van februari (in 2019 en 2020)

Nieuwe WW-uitkeringen – maandmutaties naar leeftijd
mutatie maart ten opzichte van februari (in 2020 en 2019)

Het aantal WW-uitkeringen is **met name gestegen in:**

- de horeca en catering (+224%),
- bij uitzendbedrijven (+143%),
- in de cultuursector (+94%) en
- onder jongeren van 15-25 jaar (+185%)

Hoewel de relatieve toename groot is, is de absolute toename beperkt. De instroom in de horeca bedraagt bijvoorbeeld 3.400.

Arbeidsmarkt (IV) – Sommige sectoren hard geraakt, daar werken vooral flexers

Tabel 1 Verwachte impact op sectorale werkgelegenheid in 2020

Verhuur en overige zakelijke diensten*	zeer grote krimp
Horeca	
Cultuur, sport en recreatie	
Luchtvaart	
Sierteelt	
Detailhandel non-food	grote krimp
Metaal en technologische industrie	
Overige dienstverlening**	
Autohandel	
Personenvervoer over land	
Specialistische zakelijke diensten***	gemiddelde krimp
Groothandel	
Bouwnijverheid	
Overige industrie****	
Goederenvervoer	
Logistieke diensten	
Chemische industrie	
Onderwijs	geen/kleine krimp
Detailhandel food	
Financiële instellingen	
Informatie en communicatie	
Voedings- en genotmiddelenindustrie	
Verhuur van en handel in onroerend goed	
Energie, water en afval	
Fruit- en groenteteelt	
Gezondheids- en welzijnszorg	
Openbaar bestuur	groei
Post en koeriers	

* betreft o.a. uitzendbureaus en reisebureaus.

** betreft o.a. persoonlijke dienstverlening (v.o. kappers en nagelstudio's) en levensbeschouwelijke en politieke organisaties.

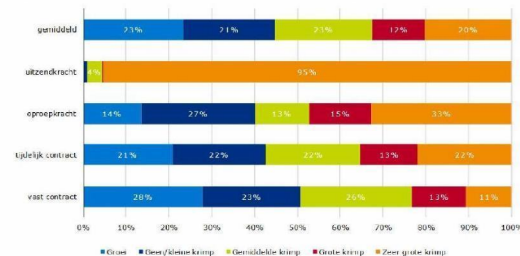
*** betreft o.a. reclamebureaus, architecten en accountantskantoren.

**** betreft o.a. vervaardiging van diverse consumentengoederen (v.o. meubels) en reparatie/installatie machines en apparaten.

De sectoren die het hardst geraakt worden komen overeen met de sectoren waar de grootste stijging van WW-uitkeringen plaatsvindt.

In deze sectoren werken voornamelijk personen met een flexcontract. **Uitzendkrachten werken bijna altijd in sectoren die een zeer grote krimp doormaken.**

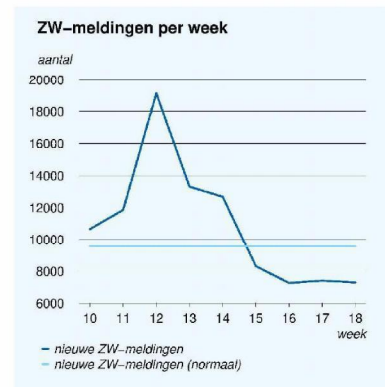
Figuur 2 Percentage werknemers naar arbeidsrelatie en impact door het coronavirus

Bron: [UWV](https://www.uvw.nl).

Arbeidsmarkt (V) – ZW ligt na stijging weer op normaal

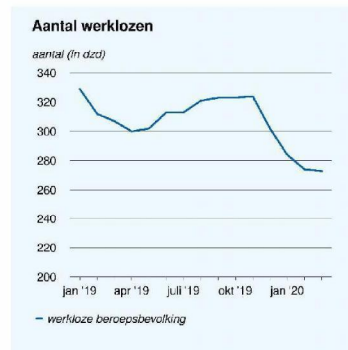
Het aantal meldingen voor de ZiekteWet ligt na een stijging in W12 (16-22 mrt) **onder het gebruikelijke niveau.**

Arbeidsmarkt (VI) – In maart daalt het aantal werkenden, maar het aantal werklozen blijft stabiel

Het aantal werkenden is **licht gedaald**, omdat het aantal baanverliezers groter is dan het aantal baanvinders. Het is te verwachten dat het aantal baanverliezers verder gaat stijgen en dat het aantal baanvinders verder gaat dalen.

Het aantal werklozen is opvallend genoeg min of meer gelijk gebleven (daling van 1 duizend)*. Daarmee staat het **werkloosheidspercentage (2,9%) op een laagterecord**.

Bron: CBS.

8-5-2020 *Een groot aantal baanverliezers wordt niet tot de werklozen gerekend, omdat zij niet beschikbaar of niet recentelijk gezocht hebben naar werk.

Arbeidsmarkt (VII) - Bijstand

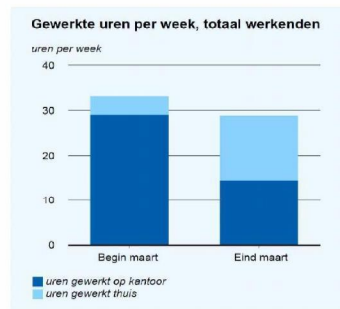
- Het aantal bijstandsontvangers wordt vanwege het **decentrale karakter van de uitvoering** pas na drie maanden na de verslagmaand door het CBS gepubliceerd. Cijfers die nu beschikbaar zijn (tot februari 2020) laten nog geen grote veranderingen zijn.
- De afgelopen weken zijn er door verschillende media enquêtes uitgevoerd onder enkele gemeentes. Het algemene beeld is dat gemeente **een stijging in het aantal aanvragen ervaren**.
- Belangrijke kanttekening hierbij is **dit beeld erg verschild per gemeente**. Het beeld van een grote stijging in het aantal bijstandsaanvragen is waarschijnlijk alleen waar voor bepaalde (grotere) gemeenten. Dit beeld is niet representatief voor Nederland.

Indicatoren	Was	Huidig	Prognose
Aantal bijstandsuitkeringen (Bron: CBS)	413 710 (feb'19) 414 060 (jan'19)	398.000 (feb'20) 399.000 (jan '20)	Zal de komende periode toenemen.
Externe onderzoeken	NRC peilde bij 32 gemeentes het aantal aanvragen bijstandsuitkering: bij de helft (stijging +50% of meer), bij 3 (geen stijging) en 6 (lichte stijging) in de afgelopen weken. Enquête onder 77 gemeentes (Volkskrant): 3/4 van die gemeenten voorziet extra bezuinigingen door de corona crisis. Enkele voorzien zelfs al dit jaar niet meer aan betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Bijna alle gemeenten rapporteren een daling van lokale inkomsten. Ook zien gemeenten het beroep op de bijstand toenemen.		

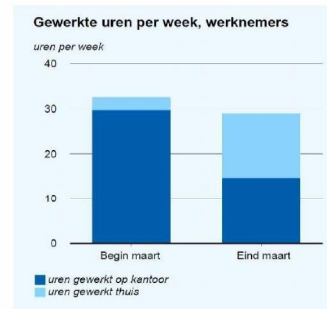

Arbeidsmarkt (VIII) - Forse daling gewerkte uren

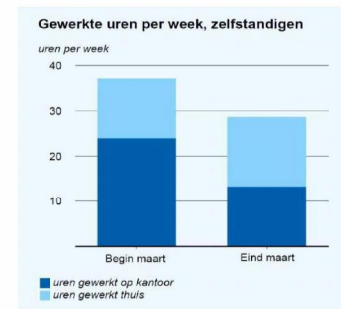
Werkenden: 33,1 naar 28,8 (-13%)

Werknemers: 32,5 naar 28,9 (-11%)

Zelfstandigen: 37,1 naar 28,7 (-23%)

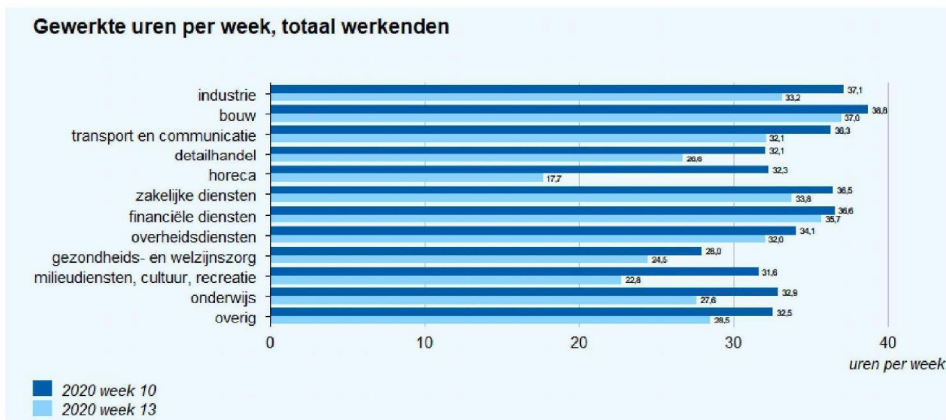
Na de lockdown is vooral een daling bij zelfstandigen zichtbaar.

Bron: [Von Gaudecker e.a. \(2020\)](#), LISS-panel, N=2.918.

Arbeidsmarkt (IX) - Forse daling gewerkte uren

De afname in gewerkte uren verschilt per sector. De **grootste dalingen** zijn te vinden in de sectoren **horeca** (-14,6 uur per week) en **milieudiensten, cultuur en recreatie** (-8,8 uur). Het aantal gewerkte uren in sommige sectoren blijft **relatief stabiel**, zoals bij de **financiële diensten** (-0,9 uur) en in de **bouw** (-1,8 uur).

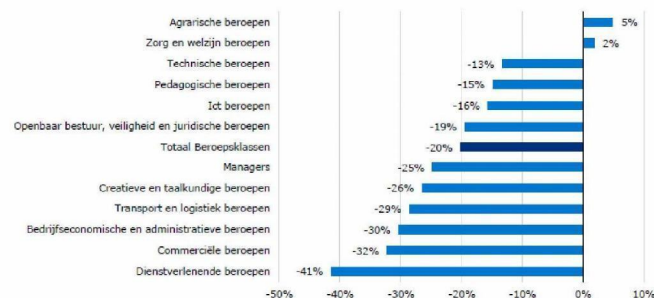
Bron: [Von Gaudecker e.a. \(2020\)](#), LISS-panel, N=2.918.

8-5-2020

Arbeidsmarkt (X) - Verschil vacatures per beroepsgroep

Figuur 1.2: Mutatie gemiddeld aantal openstaande online vacatures UWV per week naar beroepsklasse
2020, week 12 t/m 15 ten opzichte van week 1 t/m 11

Het aantal vacatures is in Nederland met gemiddeld 20 procent afgenomen. De verschillen per beroepsgroep en regio zijn groot: met name naar dienstverlenende beroepen en in de regio Amsterdam is de vraag ingestort. Bron: [UWV](#).

Beroepsklassen: grootste stijgers en dalers

Nieuwe vacatures in april 2019 ten opzichte van april 2020 (Nederland)

Ook [Jobfeed](#) rapporteert grote verschillen tussen beroepsgroepen. Met name in de horeca is de afname van vacatures fors.

Arbeidsmarkt (XI) - overzicht onderzoeken

Werkloosheid

- De Europese Commissie heeft in de [spring forecast](#) becijferd dat de werkloosheid in de Eurozone oploopt tot 7,5% in 2019, 9,6% in 2020 en terugloopt naar 8,6% in 2021. De Nederlandse werkloosheid ligt aanzienlijk lager, namelijk op 3,4% (2019), 5,9% (2020) en 5,3% (2021).

Flexwerkers

- FNV schat in dat de banen van omstreeks 800 duizend flexwerkers in gevaar zijn. CNV becijfert dat de helft van de uitzendkrachten, circa 130 duizend, bijna geen werk of geen werk meer heeft.

Werkomstandigheden

- Bedrijven krijgen tot nu toe nauwelijks boetes als zij hun werknemers niet goed beschermen tegen Corona op de werkvloer. Dit blijkt uit een [inventarisatie](#) van vakbond CNV. [ISZW](#) geeft aan dat sinds 2 maart er 500 meldingen zijn binnengekomen over maatregelen.

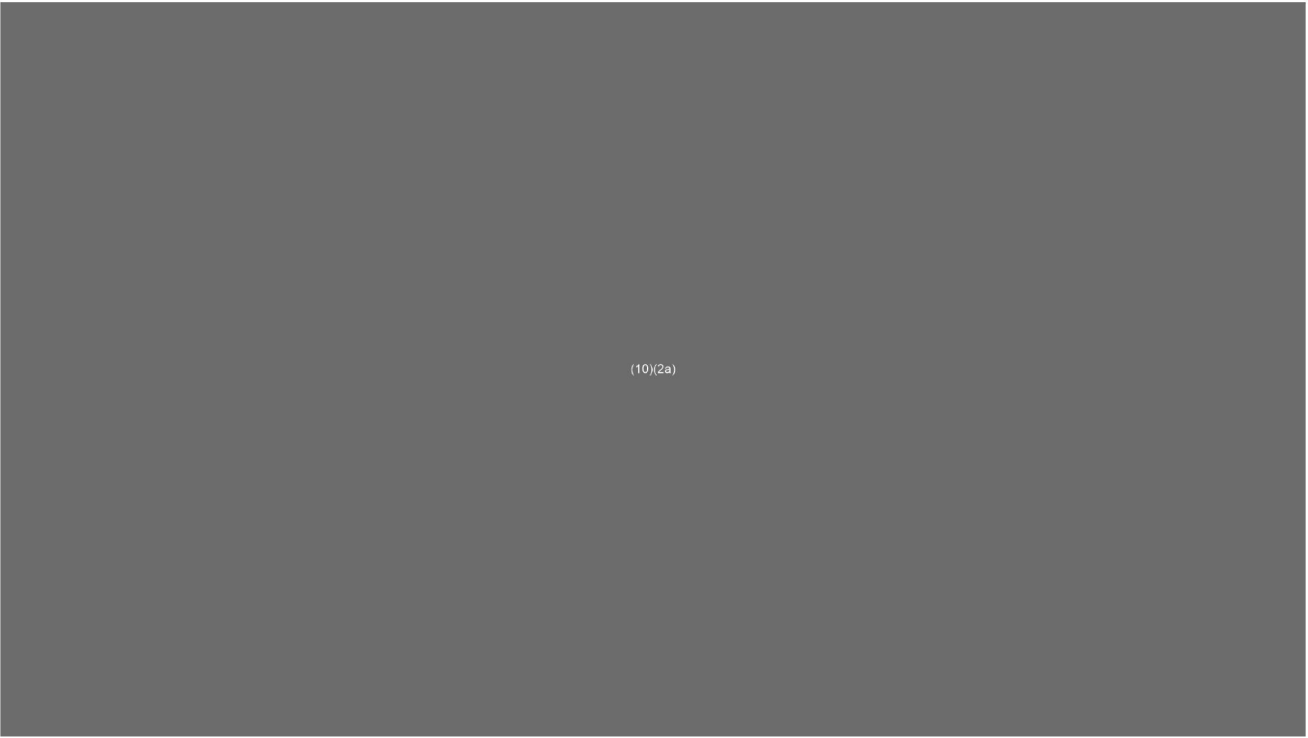
Vacatures

- De daling van het aantal gepubliceerde vacatures is de afgelopen weken gestopt. Bij uitzendbureaus is er zelfs sprake van een lichte stijging. Dat blijkt uit cijfers van Intelligence Group en Jobdigger. ([FD](#))

Overig

- [Motivaction](#) liet zien dat de baan zekerheid is afgenomen. 64% zegt zeker te zijn van zijn contract. Een week geleden was dat 72%.
- Het [ILO](#) heeft ingeschat dat het aantal wereldwijde werkuren in 2020K1 zal dalen met 6,7%. Voor Europa wordt een grotere daling verwacht, namelijk van 7,8% (gelijk aan 12 miljoen FTE). Voor 2020K2 zal de daling t.o.v. het laatste kwartaal van 2019 ongeveer 10,5% bedragen. Dat is het equivalent van 305 miljoen FTE.

35

(10)(2a)

Voortgang sociaal-economische maatregelen

Maatregelen	Totaal Aantal	Bedragen	Voortgang uitvoering/ knelpunten
NOW (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid)	119.000 aanvragen (W19, 4 mei – 10 mei) 117.500 aanvragen (W18, 27 apr – 3 mei) 110.500 aanvragen (W17, 20 - 26 apr) 99.000 aanvragen (W16, 13 - 19 apr) 81.500 aanvragen (W15, 6 – 12 apr)	(10)(2b) aan voorschotten verstrekt. Hierbij hoort een totale aangevraagde subsidie van (10)(2b)	De NOW-regeling is op maandag 6 april gestart. Het merendeel van de aanvragen (75.000) werd ingediend in de eerste vier dagen, te weten op 6 april (38.000), 7 april (18.500), 8 april (10.500) en 9 april (8.000). Het aantal aanvragen per week neemt af. Aan het einde van de eerste week waren er 81.500 aanvragen ingediend. In de tweede en derde week werden er ongeveer 2.000 aanvragen per dag ingediend. In de vierde week bedroeg dit aantal ongeveer 1.000. Er zijn tot nu toe ongeveer 6.700 afwijzingen.
Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers)	185.000 aanvragen (6 mei) 113.000 aanvragen (29 apr)* 93.000 aanvragen (22 apr)* 83.000 aanvragen (15 apr)* 72.000 aanvragen (8 apr)* 46.000 aanvragen (1 apr)* 11.500 aanvragen (25 mrt)* 250 aanvragen (18 mrt)*		Het totale aantal aanvragen voor de Tozo wordt geschat op ongeveer 356.000. De schatting is gebaseerd op een inventarisatie onder ongeveer 150 gemeenten verspreid over het land (zie de aantallen links). Uit gegevens van 63 gemeenten blijkt dat het overgrote deel van de aanvragen in deze gemeenten inkomensondersteuning beslaat (91,5%). Het is onbekend of deze verhouding ook geldt voor andere gemeenten. Bovendien geven sommige gemeenten aan pas recent gestart te zijn met bedrijfskredieten.
Compensatieregeling (TOGS), totaalaantallen	Aantal aanvragen 169.281 Toegekende aanvragen 153.030 Aanvragen in behandeling 16.249 Aanvragen afgewezen 2	Uitbetaald: (10)(2b)	Op 13 april stond de teller al op 90.000, op 16 april op 110.000. Het grootste aantal aanvragen komt van restaurants, haarverzorging en andere eetgelegenheden.

8-5-2020 * Dit zijn conceptcijfers. Gemeenten rapporteren doorgaans totalen op de peildatum, waardoor tussentijdse aantallen minder betrouwbaar zijn.

Voortgang sociaal-economische maatregelen

Maatregelen		Voortgang uitvoering/ knelpunten
Kinderopvang: Alleen noodopvang + compensatieregeling eigen bijdrage kinderopvang	Vraag	80.000 kinderen in de (nood)opvang (week 14-18). De vraag naar de noodopvang is de afgelopen weken sterk toegenomen , van 5-10 % in de eerste weken, naar nu 10% - tot lokale uitschieters van 20.%. Dit is gegeven de capaciteit nog wel realiseerbaar . De verwachting is dat dit percentage de komende weken nog wat zal stijgen.
	Aanbod	Er zijn op dit moment voldoende pedagogisch medewerkers beschikbaar . Waar locaties het vanwege de beperkte omvang niet redden, wordt – onder regie van de gemeente – opvang geclusterd. Ook de verwachte stijging lijkt met het huidige aanbod nog op te vangen.
	Financiële houdbaarheid sector	Aantal opzeggingen - klein deel v.d. ouders – varieert van enkele opzeggingen tot 50% meer dan normaal - heeft contracten opgezegd. Niet betalende ouders : 1-5% niet-betalende ouders. Dit lijkt niet veel af te wijken van normale tijden. De compensatieregeling loopt door tijdens de periode van gedeeltelijke opening . Dit verkleint het risico dat ouders hun contracten opzeggen of de betaling storneren. Compensatieregeling zal in juni/juli worden uitbetaald (via SVB).

Voortgang sociaal-economische maatregelen

Maatregelen	Totaal Aantal	Bedragen	Voortgang uitvoering/ knelpunten
De schuldhelpverlening	Verzoeken tot toelating WSNP 334 (Jan '20) 275 (Feb '20) 201 (Ma '20)	Dwangakkoorden (10)(2b) Jan '20 Feb '20 Ma '20	Toelating WSNP en aantal dwangakkoorden stagneert in maart 2020, omdat de rechtbanken alleen urgente gevallen behandelen. Wanneer dit wordt opgeheven is de verwachting dat het aantal gaat stijgen. Update enquête NVVK: 16% van de gemeenten/instellingen schuldhelpverlening heeft een stijging van het aantal aanmeldingen schuldhelp, 44% een daling. Cijfers lastig te interpreteren. Komt mogelijk door wegvallen fysiek contact loketten maar ook effect van noodmaatregelen (NOW/TOZO).
Aanvragen voor ondersteuning uit het calamiteitenfonds Voedselbank Nederland	5 aanvragen (9 april) 7 aanvragen (16 april) 9 Aanvragen (23 april) 14 Aanvragen (30 april) 16 Aanvragen (7 mei)	Subsidieverstreking van (10)(2e) calamiteitenfonds	Voedselbank NL heeft in week 17 een extra enquête uitgezet onder haar leden met het verzoek het aantal klanten (huishoudens en personen) per 1 mei door te geven. Dit zou met een paar weken beschikbaar moeten zijn.
BMKB-C		(10)(2b) (95,3%) (24 april)	Cijfers NvB
BMKBL-C		(10)(2b) (4,6%) (24 april)	Cijfers NvB
GO-C	Aantal bedrijven die 3 regelingen gebruiken: 1875 (24 april)	(10)(2b) 0,1% (24 april)	Cijfers NvB
Qredits	5285 aanvragen tot uitstel van betaling (24 april)	92% van de subsidie van (10)(2b) is gebruikt	De meeste uitstelverzoeken zijn in de zorg, horeca en detailhandel. Van de 6000 ondernemers waar budget voor is hebben 4516 ondernemers in totaal op 24 april (tot 17 april 4391, tot 3 april 4025 en week ervoor 3533) uitstel gevraagd. Het aantal aanvragen vlakkt af.

Volgt wanneer cijfers beschikbaar zijn:

- Regeling cultuursector
- Regeling landbouw (o.a. sierteelt)

Caribische delen van het Koninkrijk

Maximaal controleren (incl. zorg kwetsbare personen)	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	Sint Maarten
Aantal positief geteste mensen totaal (sinds gisteren)	2	2	2	16	101	76
Aantal ziekenhuisopnamen actueel (cumulatief)	0	0	0	1 (4)	1 (13)	5 (20)
Aantal patiënten op IC actueel (cumulatief)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1 (2)	1 (4)	2 (13)
Aantal patiënten overleden totaal (sinds gisteren)	0	0	0	1	3 (+1)	14
Beschikbaarheid IC bedden voor Corona						
Beschikbaarheid zorgpersoneel						
Beschikbaarheid hulpmiddelen						
Testcapaciteit						
Continuïteit acute zorg in de regio						
Interinsulair patiëntenvervoer						

Caribische delen van het Koninkrijk

Economie	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	Sint Maarten	Toelichting
Macro-economisch							+ Vrijheidsbeperkende maatregelen leggen het economische leven op de eilanden vrijwel volledig stil + 20-35% economische krimp verwacht voor de eilanden komende 3 maanden
Deviezen & liquiditeiten							+ Liquiditeitspositie ACS komende weken gewaarborgd + Zorgen over deviezenvoorraden middellange termijn
Bedrijven & particulieren							+ Directe economische schade a.g.v. wegvallen toerisme en lockdown maatregelen is groot + Verwachte werkloosheid ACS richting 40%
Kwetsbare groepen							+ Maatschappelijke organisaties op de eilanden maken sinds twee weken melding van grote aantallen personen die zich melden voor voedselsteun. + Verwachting is dat significante delen bevolking onder armoedegrens zakt komende weken

kengetallen BES	Bonaire	Sint Eustatius	Saba
Aantal aanvragen onderstand corona-gerelateerd	9 totaal BES (nieuwe aanvragen week 16)		
Aantal kinderopvang cruciale beroepen	219	0	0
Aantal personen met loondervingsuitkering (totaal)	2551	235	129
Aantal aanvragen noodloket ondernemers	Vorige week open gegaan		
Aantal uitstel van belastingbetaling	600		
Aantal aanvragen BMKB en GO-regeling	0	0	0
Aantal aanvragen Credits (uitstel van aflossing)	27	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.

Caribische delen van het Koninkrijk

Voedselzekerheid en utiliteiten	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	St. Maarten	Toelichting
Voedselzekerheid							+ Zorgen over vermindering maritieme aanvoer korte termijn (met name Statia + Saba) voor voedselzekerheid
Aanvoerlijnen							+ Verschraling aanbod producten op m.n. de Bovenwinden + Verminderde levering uit regio grote zorg m.n. vlees en verse producten (piek: juni - juli) + Zorgen over vermindering maritieme aanvoer komende weken (blanksailing)
Nutsvoorzieningen							+ Zorgen over verslechterde liquiditeitspositie overheid-NVs + Leveringszekerheid Curaçao + Bonaire in gevaar a.g.v. liquiditeitstekort Curoil
Brandstof							+ Leveringszekerheid brandstof in gevaar a.g.v. liquiditeitstekort bij Curoil

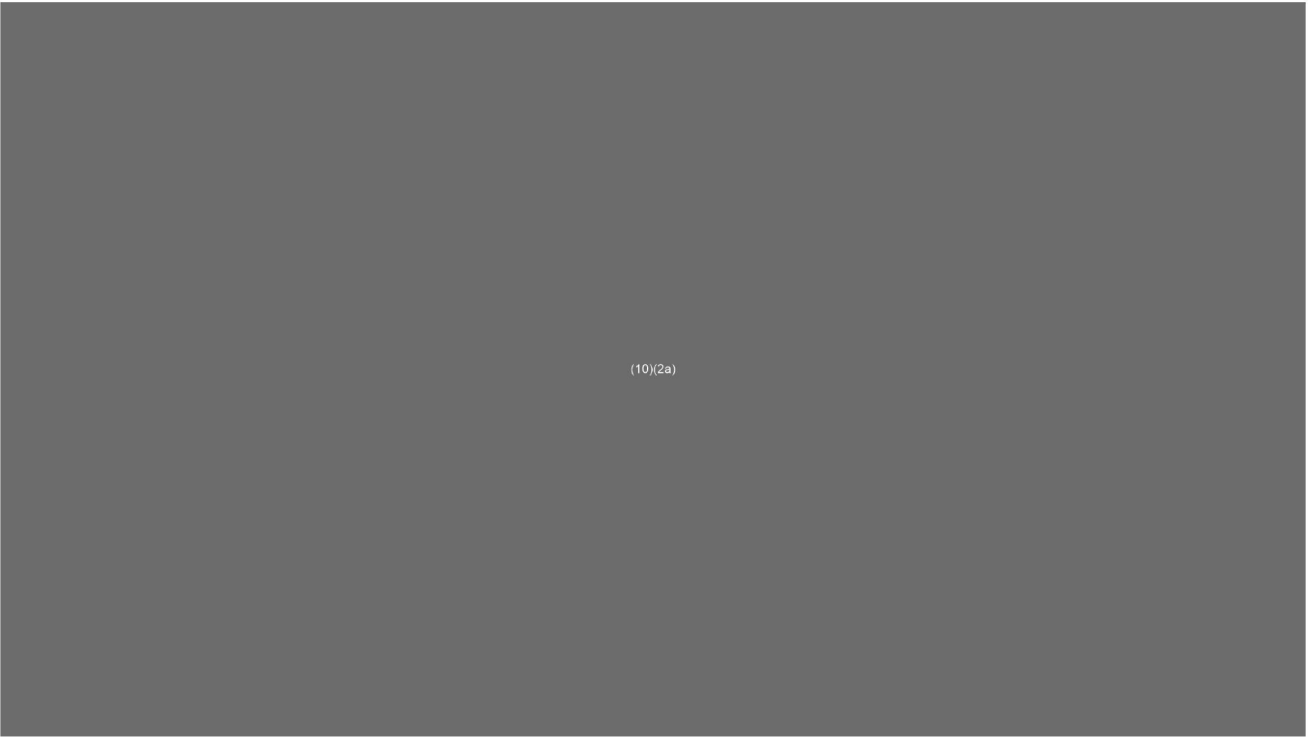
Openbare orde en veiligheid	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	St. Maarten	Toelichting
Handhaving maatregelen							+ Toenemende sociale ongehoorzaamheid van de maatregelen + Aanvullende militaire bijstand aangekomen op SXM
Criminaliteit							+ Toename in relationeel geweld en diefstal uit bedrijfspanden ACS
Grenstoezicht							+ Bijstand aan KW draagt bij aan rustig beeld aan de grens ABC (10)(2a)
Migratie en opvang							+ Op Curaçao geen overeenkomst over de beoogde opvanglocatie bij aanlanding van ongedocumenteerden

N.B.: de Landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten zijn primair zelf verantwoordelijk voor de te nemen (mitigerende) maatregelen in het kader van COVID-19.

Maatschappelijk effect

Maatschappelijke ontwikkelingen	Huidig
Dragaviak voor maatregelen in de samenleving	• Stapsgewijze implementatie van nieuwe normaal kan leiden sterke gevoelens van ongelijkheid (beschermingsmiddelen, bewegingsvrijheid en gebruik OV, economische ontplooiing). De "georganiseerde ongelijkheid" leidt tot tegenstellingen in de maatschappij: wel/niet naar het werk, wel/niet inzet van beschermingsmiddelen, wel/niet ondernemen. • Tegelijkertijd blijft de overgang van crisis naar nieuwe normaal gepaard gaan met onzekerheid en discussie. Groeiende drang tot bewegingsvrijheid en economische ontplooiing, fysiek samen zijn en vertier. • Risico op maatschappelijke onrust door toenemende ongelijkheid onder burgers en bedrijven ten aanzien van werkloosheid, financiële steun (verkrijgen kredieten, steunpakketten), veilige publieke omgeving en werkomgeving (beschermingsmiddelen, testen), gebrek onderwijs aan kwetsbare scholieren, besmettingen verzorgingstehuizen. De "georganiseerde ongelijkheid" voert deze onrust mogelijk verder. • Continue druk op geloofwaardigheid van overheid, experts en maatregelen. Signalen over eventuele aanpassingen van maatregelen, bijvoorbeeld gebruik mondkapjes in het OV, leiden tot druk op de geloofwaardigheid van experts/regering. • Behoeft aan langere termijnperspectief en weinig zichtbare strategie leiden tot extra druk op de geloofwaardigheid. In combinatie met mogelijke verschil in aanpak tussen landen in de stapsgewijze ontsluiting zorgt dit mogelijk voor twijfels over de Nederlandse aanpak. • In Amsterdam, Den Haag en Utrecht werd op Bevrijdingsdag gedemonstreerd tegen de "lockdown".
Opvolging: Houden mensen zich aan de maatregelen?	• Vergeleken met een paar weken geleden lijken burgers het minder nauw te nemen met maatregelen. • In de winkelcentra van diverse steden is het een stuk drukker in het weekend dan enkele weken terug.
Handhaafbaarheid	• Aandacht voor groepen die maatregelen niet naleven. • Door langere duur van maatregelen kan, bij afname bereidheid tot opvolging, meer druk komen op handhaving. • De stapsgewijze overgang naar het nieuwe normaal en de heropening van winkels en lokale contactberoepen zal kan leiden tot meer druk op handhaving.
Signalen van maatschappelijke onrust/OOV-problemen	• Druk op opening scholen/opvang door zorgen bij ouders en leerkrachten/medewerkers. Niet alle ouders en leerkrachten/medewerkers kinderopvang hebben vertrouwen in de standpunten over de besmettelijkheid en het COVID-19-ziektebeeld bij kinderen. • Teleurstelling dat verpleeg- en bejaardenhuizen alsmede huizen voor gehandicapten op slot zijn. • Aanhoudende berichten over tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) in frontlinie-beroepen • Signalen van agressie in OV (bekogelde bussen die passagiers (moeten) laten staan)
Impact van maatregelen op de samenleving	• Groeiend besef van nieuwe realiteit over 1.5m-samenleving en zorgen over negatieve sociaal-maatschappelijke en economische vooruitzichten. Er lijkt steeds grotere behoefte aan toekomstperspectief. • Bewaren van afstand mogelijk complexer na stapsgewijze heropening, de stapsgewijze overgang naar het nieuwe normaal en de heropening van winkels en lokale contactberoepen zal drukte in de openbare ruimte mogelijk toenemen. • Hernieuwde aandacht voor sterk oplopende achterstanden reguliere zorg leidend tot additionele sterfgevallen (schaduwcrisis).
Sociale-psychologische impact	• Aantal Nederlanders dat persoonlijk geraakt wordt door COVID-19 neemt toe. • Frontliniersonneel kan te maken krijgen met overbelasting en traumatische ervaringen, wat kan leiden tot burn-outs en PTSS, zeker als door de grote inhaalslag die gemaakt moet worden in de zorg er geen tijd is voor rust en herstel. • De versoepeling van maatregelen voor bepaalde groepen (jongeren) vergroot gevoelens van ongelijkheid en doet een extra beroep op mentale weerbaarheid van kwetsbare groepen die niet onder versoepeling vallen. • Ongerustheid en soms angst onder deel leerkrachten en ouders rondom openen scholen/opvang
Hoe wordt totaalpakket maatregelen ervaren en waar zitten knelpunten?	• Economische steunmaatregelen nemen in belang toe (wie krijgt wel steun, wie niet, hoe lang, hoe veel). Horeca en cultuursector voelen zich hierin achtergesteld. • Mogelijk afname van draagvlak als Nederland wel steun geeft aan andere landen, Schiphol, of grotere bedrijven zoals KLM, en minder aan MKB; ook OV roert zich over wel steun aan KLM/Schiphol en niet aan OV • Versoepelen of verlengen van maatregelen in Europese landen kan druk zetten op discussie over duur en omvang van Nederlandse maatregelen. • Wankel evenwicht verlengen maatregelen of juist versoepelen: risico op groeiende ontevredenheid samenleving en afname draagvlak versus situatie waarin burgers grenzen van maatregelen verder gaan opzoeken bij te grote versoepeling. • (Internationale) wetenschappelijke discussie over COVID-19 zal voortduren, binnenlandse en buitenlandse kritiek op gevoerd crisisbeleid zal niet verdwijnen.
Signalen van neveneffecten van de maatregelen	• Aanhoudende zorgen over diverse schaduwcrises (economie, zorg, onderwijs) • Aanhoudende angst dat verdringing in de gezondheidszorg zal leiden tot sterfgevallen die niet veroorzaakt zijn door Covid-19.

(10)(2a)

Maatschappelijk effect (vervolg)

Communicatie en media		Toelichting aandachtspunten
Draagvlak voor narratief	• Uit flitspeling komt naar voren dat er afnemend begrip is voor de maatregelen van de overheid. Er is vertrouwen in de informatievoorziening vanuit de overheid. • Onderzoeksbureau Motivation: De angst voor het virus neemt af en de zorgen over de economie groeien. Steeds minder mensen geven de prioriteit aan gezondheid als zij dit afwegen tegen de economie, maar een goede gezondheidszorg noemt verreweg de grootste groep (82 procent) nog altijd de belangrijkste waarde voor de manier waarop Nederland met de pandemie omgaat.	
Mediabeeld: welk frame is prominent? Welke gamechangers?	• Focus van de media ligt, vooral op de discussie rondom de invoering van een app t.b.v. contactonderzoek, het gebruik van mondkapjes, de (schrijnende) situaties in zorg- en verpleeghuizen, en het onderzoek waaruit blijkt dat groepsimmunitet nog ver weg is waardoor het belang van het snel vinden van een vaccin toeneemt. • Verder veel aandacht voor de toekomstige anderhalvemetersamenleving en - economie en welke impact dat heeft voor met name scholen, het ov, het bedrijfsleven (zoals horeca) en de culturele sector. • Brancheorganisaties reageren van 'ongeloflijk blij' (kappers) tot 'onacceptabel' (fitnessbranche) en 'verbijsterd' (sauna's) op de aangekondigde versoepeling van 6 mei. Ondernemers zijn blij met het geboden perspectief, maar voor sectoren die moeten wachten komt de klap hard aan. Vanuit de horecasector wordt wisselend gereageerd. Bioscopen, theaters en concertpodia noemen de regels 'onuitvoerbaar', met name de 30-personeel-regel. De meeste branches benadrukken dat aanvullende steunmaatregelen nodig blijven. • Werkgeversorganisaties zijn blij met de beginnende opstart van de economie, maar roepen het kabinet wel op om snel verduidelijking te geven over een nieuw pakket aan steunmaatregelen.	
Signalen van desinformatie	(10)(2a)	